

PAMUKKALE ÜNİVERSİTESİ EĞİTİM FAKÜLTESİNDE YAZ OKULUNA KAYIT YAPTIRAN ÖĞRENCİLERİN BAŞARISIZLIK NEDENLERİNİN İNCELENMESİ

INVESTIGATING THE CAUSES OF ACADEMIC FAILURE AMONG STUDENTS THAT ATTENDS SUMMER COURSE AT FACULTY OF EDUCATION IN PAMUKKALE UNIVERSITY

Yard.Doç.Dr. Metin YAŞAR¹

Murat BALKIS²

ÖZET

Bu çalışmanın amacı Pamukkale üniversitesi eğitim fakültesinde 2003-2004 eğitim –öğretim yılında yaz okuluna kayıt yaptıran öğrencilerin başarısızlık nedenlerini incelemektir. Araştırmaya farklı alanda öğrenim gören 206 öğrenci katılmıştır. Öğrencilerin başarısızlık nedenlerini belirlemede araştırmacılar tarafından geliştirilen Başarısızlık Nedenleri Anketi kullanılmıştır. Bulgular cinsiyet, öğrenim görülen alan, barınma ve öğrenim görülen alanı tercih etme durumu değişkenleri açısından ele alınmış ve bu değişkenler ile olan ilişkileri incelenmiştir. Araştırma bulguları öğretim elemanları ve yöneticiler açısından ele alınıp tartışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Başarısızlık Nedenleri , Cinsiyet ve Öğrenim Görülen Alan, Barınma, Alanı Tercih Etme Durumu

ABSTRACT

The purpose of present study is investigated causes of academic failure among the students who attend summer course in Pamukkale University. 206 students from the Faculty of Education in Pamukkale University participated to the study. The Causes of Academic Failure Inventory is developed by researchers is used to determine students' causes of academic failure. The Findings are scrutinized point of gender, major field of study, sheltering and chosen major field of study and relationships have been investigated with these variable. Implication of findings are discussed for the lecturers and administrators .

Keywords: Causes of Academic Failure, Gender, Major Field of Study, Sheltering, Chosen Major Field Of Study

GİRİŞ

Okul başarısı öğrencinin bulunduğu okul, sınıf ve derse göre belirlenmiş sonuçlara ulaşmada göstermiş olduğu ilerlemedir. Ancak çağdaş anlamda başarı kavramının akademik başarı ile sınıflandırılmayacağı, bilgi ve beceri gibi bilişsel davranışlar kadar, ilgiler, kişilik özellikleri ve tutumlar gibi bilişsel olmayan davranışları da içerdiği görülmektedir. Başarısızlık kavramı ise daha çok çocuğun ya da gencin uzun süreli,(bir eğitim öğretim döneminden daha uzun süre) hemen her dersten, gelişim düzeyinin ve yeteneklerinin altında başarı göstermesi ve bu başarısızlığı bir türlü telafi edememesi durumu olarak kabul edilmektedir. Ana-baba ve öğretmenler genellikle çocukların başarısızlığını, "yeterince çalışmamak" olarak görürler ve her fırsatta çocuklardan "daha çok çalışmalarını" isterler. Bu hem her zaman doğru değil, hem de çocuğa karşı yapılan bir haksızlıktır. Bir öğrencinin başarısızlık nedenleri bedensel, psikolojik ve toplumsal olabilir. Bedensel olarak sağlıklı, derslerine karşı ilgili, istekli olan bir öğrencinin, uygun çalışma ortamı, verimli çalışma alışkanlığı varsa, çevresinden yakınlık ve destek görüyorsa başarılı olmaması için bir neden yoktur. Sorun bu

109 Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Bölümü

110 Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Bölümü Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık ABD.

çerçeve de bir bütün olarak ele alınmalıdır. Tek taraflı suçlamaların yararı olmaz, sonuca ulaşılmaz. Aksine karşılıklı güven ve destek kaybolur, iletişim kopar ve daha da olumsuz noktalara gelinir.

Akademik başarısızlık herhangi bir eğitim sürecinin sonucunda düşük derecede bir sonuç almaktır ve birbirine bağlı karmaşık faktörlerin bir sonucu gibidir (C. Dimmit, 2003). Bu fenomen üzerinde yapılan psikolojik, sosyolojik ve eğitimsel araştırmalar akademik başarı ve başarısızlıkla ilişkili olan öğrenci, sınıf, aile, öğretmeni içeren çoklu toplumsal ve kültürel faktörler tanımlamaktadırlar (Deschenes, Cuban & Tyack, 2001; Marchant, Paulson, & Rothlisberg, 2001). Akademik başarısızlıkla doğrudan bağlantılı olan değişkenlerin çoğu düşük akademik performanstır. Fakat sınıfta öğrencilerin neden başarılı olmadıklarının bir çok nedeninin olabileceği de göz ardı edilmemelidir.

Öğrenci ile Bağlantılı Faktörler

İlgili literatür incelendiğinde akademik güçlükler öğrencinin düşük IQ düzeyine sahip olması (Chen, Lee & Stevenson, 1996), sosyal beceri yoksunluğu (prosocial) (Wentzel & Caldwell, 1997), öğrenme güçlüğü, kaygı ve depresyon gibi ruh sağlığı problemleri ve hiper aktivite ve dikkat eksikliği gibi davranış güçlükleri gibi birkaç faktöre bağlanılmıştır. Bu faktörlerin göz önünde tutulması akademik başarıyı sekteye uğratabilen öğrencinin sahip olduğu olası güçlüklerin bazılarını tanımlanmasına olanak sağlar.

Akademik başarıda önemli faktörlerden biri de öğrencinin kendi yeteneklerine yönelik algısı ve inancıdır. Benlik yeterliğine (Schunk, 1984) , güçlü akademik benlik kavramına ve benlik saygısına (Marsh, 1987; Marsh & Parker, 1984) sahip öğrencileri okulda oldukça başarılı oldukları görülmüştür. Örneğin matematik dersinde öğrencilerin kendi yeteneklerine yönelik algılarının matematik dersindeki başarılarını etkilerken, İngilizce dersindeki başarılarını etkilemediği görülmüştür (Marsh & Yeung, 1997).

Başarı ve başarısızlıkta diğer önemli bir faktör de motivasyondur. Yapılan araştırmalar motivasyon düzeyi yüksek olan öğrencilerin okulda yüksek başarı gösterdiklerini aktarmaktadır (Anderson & Keith, 1997; Kaplan, Peck, & Kaplan, 1997). Bazı araştırmacılar okul motivasyonu ve başarı üzerinde etkili olan bağlantılı faktörlere bakmışlardır. Arkadaşları ve öğretmenleri tarafından sevilmediğine inanan veya okul ortamında kişiler arası çatışma düzeyi yüksek olan öğrencilerin akademik olarak savaşımlarını vermesi ve motivasyon düzeylerinin düşük olması olası olduğu düşünülmektedir. (Altenbaugh, 1998).

Öğrencilerin başarısızlıklarında rol oynayan diğer önemli bir faktör de öğrencinin derse geç kalması ve okuldan kaçmasıdır. Öğrencilerin okula sürekli devam etmemesi ve derslere geç kalması öğrenilen konunun eksik öğrenmesine neden olmaktadır, buda öğrencilerin o dersteki başarısını olumsuz etkilemektedir.

Okulla Bağlantılı Faktörler

Eğitimsel araştırmalar okul başarısızlığı üzerinde etkili olan bir çok sınıf, öğretmen ve okul değişkeni tanımlamışlardır. Bu değişkenlerin öğrenci, aile ve geniş sosyal içerikli faktörler ile etkileşimi öğrencinin akademik başarısını etkiler. Genel okul iklimi okulda bulunan, öğretmenlerin, öğrencilerin ve yöneticilerin burada bulunmaktan dolayı kendilerini nasıl hissettiklerini konusunda büyük bir etkiye sahiptir. (Beck & Murphy, 1996). Öğrenci kişilik hizmetlerinin etkin bir şekilde yürütüldüğü ve ortak bir okul kültüre sahip eğitim kurumlarında öğrenim gören öğrencilerin başarılı olmaması için hiçbir neden yoktur.

Araştırmalar öğrencilerin küçük ve kalabalık olmayan sınıflarda eğitim gördüklerinde daha başarılı olduklarını göstermektedir (Altenbaugh, 1998). Sınıftaki öğrenci sayısının fazla kalabalık olmaması, öğrenci- öğrenci ve öğrenci –öğretmen arasında anlamlı ve sağlıklı ilişkilerin kurulmasına olanak vermektedir.

Öğrencilerin eğitimsel yaşantılarının çoğu öğretmenin bilgisine ve becerisine bağlıdır. Öğretmenin pedagojik formasyon bilgisi ve becerisi, öğrenciler ile bağlantı kurma kapasitesi öğrencilerin öğrenmelerini etkilemektedir. Öğretmenlerin öğrencilerine ve kendi mesleklerine yönelik tutumları ve inançları eğitimsel süreç üzerinde önemli bir etkiye sahiptir. (Altenbaugh, 1998). Yine

öğretmenin alanına yönelik alt yapısı, işine yönelik algısı ve eğitimi etkili öğretme becerileri üzerinde büyük bir etkiye sahiptir (Hilty, 1998).

Öğrencinin akademik başarısını etkileyen okulla bağlantılı önemli diğer bir faktörde öğrencilerin öğrenme düzeylerini değerlendirmede kullanılan değerlendirme teknikleridir. Öğretmenler çoklu öğrenme stilleri hakkında bilgi sahibi olduklarında, öğretim sürecinde çoklu öğretim modelleri kullandıklarında ve öğrencilerin öğrenme düzeyleri hakkında bilgi toplarken çeşitli değerlendirme tekniklerini kullandıklarında daha sonra öğrenciler daha fazla öğrenirler ve kendi bilgilerini daha iyi açıklayabilirler (McEvoy & Welker, 2000).

Aile İle Bağlantılı Faktörler

Öğrencinin akademik başarısı üzerinde ailenin büyük bir etkisi olduğu herkes tarafından bilinmektedir. Bazı öğrenciler, bir çok ailevi stresörlerin olmasına rağmen akademik olarak başarılı olabilirken, diğer bir kısmı da bunlarla mücadele etmek zorunda oldukları için akademik başarı düzeyleri düşük olmaktadır (Deschenes., 2001). Okul başarısı ile bağlantılı ailesel faktörler arasında ailenin okula yönelik tutumları, inançları ve ailenin içinde bulunduğu sosyal, kültürel ve ekonomik durumu yer almaktadır (Altenbaugh, 1998; Beck & Murphy, 1996; Chen, 1996; Eccles, Adler, & Kaczala, 1982; Henry, 2000; Luster & McAdoo, 1996). Ayrıca öğretmen- ebeveyn iletişimi ve ailenin akademik başarı beklentileri (Hoge, Smit, & Crist, 1997) öğrencilerin okul başarısını etkilemektedir. Ailenin uyumunu, ailenin yapısını, disiplin uygulamalarını, ebeveynlerin eğitim düzeylerini ve ebeveynlik becerilerini içeren ailesel faktörler öğrencinin başarısını etkileyen okul- aile ilişkileri ile doğrudan bağlantılı değildir. (House, 1999; Luster & McAdoo, 1996).

Ülkemizde üniversite öğrencilerinin başarısızlık nedenlerini saptamaya yönelik çalışmalar baktığımızda Aysan ve arkadaşları (?) tarafında Dokuz Eylül üniversitesi Eğitim Fakültesinde farklı alanlarda öğrenim gören 1196 öğrenci üzerinde başarısızlık nedenlerini saptama çalışması yapmışlar. Verilerin analizi sonucunda öğrencilerin başarısızlık nedenlerinin öğretmen davranışı, öğretme metodu, çalışma azmi yoksunluğu, öğrenme çevresi, sınavlar ve konu içerikleri ile bağlantılı problemler, psikolojik problemler, doyurucu olmayan aile ilişkileri, seçilen alana yönelik gelecek kaygısı ve zaman yönetimi konusunda yaşanan problemler olmak üzere dokuz ana başlık altında toplandığı görülmüştür. Erkek öğrenciler, başarısızlık nedenleri arasında zaman yönetimi, çalışma azmi yoksunluğu, doyurucu olmayan aile ilişkileri boyutunda kız öğrencilerden daha yüksek puan aldıkları görülmüştür.

Bu araştırma ile yaz okuluna kayıt yaptıran öğrencilerin başarısızlık nedenleri çeşitli değişkenler açısından incelenmektedir.

Böylece daha spesifik olarak aşağıdaki sorulara cevap arama amacı güdülmüştür.

Öğrencilerin başarısızlık nedenleri;

- Cinsiyetlerine göre
- Öğrenim gördükleri alana göre
- Barınma durumlarına göre
- Öğrenim görülen alanı seçme durumlarına göre bir farklılık göstermekte midir?

Araştırma ile toplanılan verilerin, özellikle öğrencilerin başarısızlık nedenlerinin saptanmasında ve başarısızlığa etki eden faktörlerin iyileştirilmesi çalışmalarına katkıda bulunacağı umulmaktadır.

YÖNTEM

Araştırma Modeli

Bu çalışma ile var olan bir durum betimlenmeye çalışılmış, buna bağlı olarak değişkenlerin birbirleriyle ne düzeyde ilişkili olduğu incelenmiştir.

Evren ve Örneklem

Araştırmaya Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesinde farklı bölümlerde okuyan 206 öğrenci katılmıştır.

Veri Toplama Araçları

Araştırmada veri toplamak amacıyla, araştırmacılar tarafından geliştirilen. “**Başarısızlık Nedenleri Anketi**” kullanılmıştır. Ayrıca araştırma grubunu oluşturan öğrencilerin başarısız

nedenlerini etkileme olasılığı olduğu düşünölen değişkenlere (cinsiyet, öğrenim görölen alan, sınıf, barınma ve öğrenim görödüğü alanı seçme durumu gibi) ilişkin bilgi toplamak amacıyla öğrencilere kişisel bilgi formu uygulanmıştır.

Başarısızlık Nedenleri Anketi

Anket ölkemizde üniversite öğrencilerinin başarısızlık nedenlerini belirlemeye ilişkin uygun bir aracın olmaması nedeniyle araştırmacılar tarafından geliştirilmiştir. Likert tipinde beşli dereceli olarak geliştirilen ölçekte öğrencilerin kendisinden kaynaklanan ve öğretim elemanlarından kaynaklanan nedenleri içeren 31 madde yer almaktadır. Ölçekte yer alan maddelere verilen tepkiler Çok Etkili, Etkili, Bazen Etkili, Etkili Değil ve Hiç Etkili Değil şeklinde derecelendirilmiştir. Ölçeğin puanlanmasında Çok Etkili seçeneğinden başlayarak, Hiç Etkili Değil seçeneğine doğru 5 ile 1 arasında değişen değerler alır. Ölçekte alınabilecek en yüksek puan 155 iken en düşük puan ise 31'dir.

Ölçeğin Güvenirliğine İlişkin Yapılan Çalışmalar

Başarısızlık Nedenleri Ölçeğinin iç tutarlılığını saptamada madde toplan korelasyonları hesaplanmıştır. Analizler sonucunda ölçekteki maddelerin r değerleri, $r = .17$ ile $.60$ arasında olduğu görölmüştür. Ölçeğin iç tutarlılığını hesaplamak amacıyla, Cronbach Alfa Katsayısı hesaplanmıştır. Yapılan hesaplama sonucunda maddelerin Alfa değerleri, $\alpha = .86$ ile $.87$ arasında, toplamda ise $\alpha = .87$ olduğu görölmüştür (Tablo 1). r değerleri $.25$ ' in altında olan 1. ve 30. maddeler çıkarıldığında ölçeğin toplam puanda α katsayısında bir değişiklik olmadığı görölmüş ve bundan dolayı bu iki madde ölçekten çıkarılmamıştır. Bunlara ilişkin istatistikler Tablo 1'de verilmiştir.

Tablo 1. Başarısızlık Nedenleri Anketinin İç Tutarlılık Katsayıları

Madde No:	\bar{x}	ss.	α
1	2.07	1.22	.87
2	1.72	1.03	.87
3	2.83	1.35	.86
4	2.64	1.28	.86
5	2.27	1.20	.86
6	2.31	1.37	.86
7	3.79	1.15	.86
8	3.27	1.23	.86
9	2.63	1.22	.86
10	2.58	1.22	.87
11	3.04	1.23	.86
12	3.58	1.22	.86
13	3.10	1.24	.86
14	3.14	1.23	.86
15	2.56	1.33	.86
16	2.11	1.00	.86
17	2.37	1.26	.86
18	2.65	1.28	.86
19	2.52	1.21	.86
20	2.89	1.31	.87
21	3.40	1.38	.86
22	2.68	1.31	.86
23	2.92	1.31	.86
24	3.20	1.35	.86
25	2.50	1.25	.86
26	2.19	1.17	.86
27	2.63	1.38	.86

28	2.63	1.48	.86
29	2.57	1.32	.87
30	2.60	1.36	.87
31	1.85	1.18	.87

N = 206

BULGULAR

Araştırmanın bu bölümünde incelenen değişkenler ile ilgili toplanan verilerin istatistiksel analizleri ve bu analizler sonucunda elde edilen bulgular açıklanmıştır.

I. Algılanan Başarısızlık Nedenleri Kaynakları Arasında Bir Farklılaşma Var mıdır?

1- Algılanan Başarısızlık Nedenleri Kaynaklarına Yönelik Bulgular

Algılanan başarısızlık nedenleri kaynakları arasında bir farklılaşma var mıdır? Sorusuna cevap bulmak için, başarısızlık nedenleri öğrencinin kendisinden kaynaklanan nedenler ve öğretim elemanlarından kaynaklanan nedenler olmak üzere iki faktör altında toplanılmıştır. Öğrencilerin bu iki alandaki puan ortalamaları arasında bir farklılaşma olup olmadığını test etmek için iki ortalama arasındaki farkın önemlilik testi analizleri yapılmıştır. Değişkenlere ait ortalamalar standart sapmalar ve t değerleri Tablo 2 de verilmiştir.

Tablo 2. Algılanan Başarısızlık Nedenleri Kaynaklarına (ABNK) Ait Aritmetik Ortalamaları, Standart Sapmalar ve t Değerleri

ABNK	N	\bar{x}	ss.	t değeri	Önemlilik Düzeyi
Kendisinden Kaynaklanan Nedenler	206	52.3592	12.02	26.920	.000
Öğretim Elemanlarından Kaynaklanan Nedenler	206	31.0631	8.83		

P<.001

Tablo 2. incelendiğinde algılanan başarısızlık nedenleri kaynakları ortalamaları arasında farklılaşma olduğu görülmektedir. Öğrencinin kendisinden kaynaklanan başarısızlık nedenleri puan ortalamalarının ($\bar{x} = 52.3592$), öğretim elemanlarından kaynaklanan nedenlerin ortalamalarından ($\bar{x} = 31.0631$) daha yüksek olduğu ve bu farkın .001 düzeyinde anlamlı olduğu görülmektedir. Bu bulgular doğrultusunda öğrencilerin başarısızlık nedenleri arasında kendisinden kaynaklanan nedenleri daha etkili olarak gördükleri söylenebilir.

2-Öğrencilerin Başarısızlık Nedenlerinin Cinsiyetleri İle İlişkisine Yönelik Bulgular

Cinsiyetin belirtilen değişken ile ilişkisini analiz etmek için, öğrencilerin Başarısızlık Nedenleri Anketinde aldıkları toplam puan bazında, öğrencinin kendisinden kaynaklanan nedenler, öğretim elemanlarından kaynaklanan nedenler ve anketteki maddeler bazında ele alınıp analiz edilmiş, cinsiyet gruplarına göre değişkenlerin ortalamaları, standart sapmaları ve t değerleri Tablo 3, Tablo 4, Tablo 5’de gösterilmiştir.

Tablo 3 Öğrencilerin Cinsiyetlerine Göre Başarısızlık Nedenleri Anketindeki Toplam Puanlarının Ortalamaları, Standart Sapmaları ve t Değerleri

Cinsiyet	N	\bar{x}	ss.	t değeri	Önemlilik Düzeyi
Kız	113	80.90	18.69	-2.183	.030
Erkek	92	86.30	16.19		

P<.05

Tablo 3 incelendiğinde erkek öğrencilerin Başarısızlık Nedenleri Anketinde aldıkları toplam puan ortalamalarının ($\bar{x} = 86.30$), kız öğrencilerinkinden ($\bar{x} = 80.90$) daha yüksek olduğu ve bu farkın t testi analizine göre .05 düzeyinde anlamlı olduğu görülmektedir.

Tablo 4 Öğrencilerin Cinsiyetlerine Göre Algıladıkları Başarısızlık Nedenleri(ABNK) Kaynağına Ait Puan Ortalamaları, Standart Sapmaları ve t Değerleri

P<.05

Cinsiyet/ABNK	N	\bar{x}	ss.	t değeri	Önemlilik Düzeyi
Kız	113	28.89	8.79	-2.053	.041
Öğretim Elemanından Kaynaklanan Nedenler					
Erkek	92	32.42	8.75		

Tablo 4 incelendiğinde erkek öğrencilerin algılanan başarısızlık nedenleri kaynağı olarak öğretim elemanlarından kaynaklanan nedenlerdeki puan ortalamalarının ($\bar{x} = 32.42$) kız öğrencilerinkinden ($\bar{x} = 28.89$) daha yüksek olduğu ve bu farkın t testi analizine göre .05 düzeyinde anlamlı olduğu görülmektedir. Bu bulgular doğrultusunda erkek öğrencilerin, kız öğrencilere oranla başarısızlıklarında öğretim elemanlarının payının yüksek olduğunu düşündükleri söylenebilir.

Tablo 5 Öğrencilerin Cinsiyetlerine Göre Başarısızlık Nedenleri Anketindeki Maddeler Bazındaki Puan Ortalamaları Standart Sapmaları ve t Değerleri

Cinsiyet/ABNK	N	\bar{x}	ss.	t değeri	Önemlilik Düzeyi
Kız	113	2.44	1.26	2.174	.031
5. Başarılı olacağıma dair kendime güvenmiyorum					
Erkek	92	2.07	1.12		
Kız	113	3.02	1.30	-3.190	.002
8. Derslerde sıkılıyorum ders çalışmayı sevmiyorum					
Erkek	92	3.56	1.06		
Kız	113	2.41	1.10	-2.703	.007
9. Ders dışı konularla ilgilendiğimden					

P<.05

Erkek	92	2.86	1.29		
Kız	113	1.97	.88	-2.145	.033
16. Öğretim elemanı derse hazırlıksız geliyor					
Erkek	92	2.27	1.11	-2.519	.013
Kız	113	2.69	1.36		
20. İşlenen konuların gerçek yaşamla bağlantısı kurulmadığından					
Erkek	92	3.15	1.23		
Kız	113	1.97	.98	-2.539	.012
26. Eğitimim sonucu bir iş edineceğim düşüncesinde olmadığımından					
Erkek	92	2.38	1.30		
Kız	113	1.57	.90	-3.796	.000
31. Karşı cinse yönelik duygularımından dolayı,					
Erkek	92	2.18	1.38		

Tablo 5 incelendiğinde başarısızlık nedenleri arasında yer alan 5, 8, 9, 16, 20, 26 ve 31. maddeler cinsiyetler açısından farklılık göstermektedir. Kız öğrencilerin 5.maddedeki “Başarılı olacağıma dair kendime güvenemiyorum” puan ortalamaları ($\bar{x} = 2.44$) erkek öğrencilerinkinden ($\bar{x} = 2.07$) daha yüksek olduğu ve bu farkın t testi analizine göre .05 düzeyinde anlamlı olduğu görülmektedir. Bu bulgular doğrultusunda kız öğrenciler, erkek öğrencilere oranla başarısızlıklarında kendilerine yönelik güvenden yoksun olmalarının etkili olduğunu düşündükleri söylenebilir. Erkek öğrencilerin ise 8 maddedeki “Derslerde sıkılıyorum ders çalışmayı sevmiyorum” puan ortalamalarının ($\bar{x} = 3.56$), 9.maddedeki “Ders dışı konularla ilgilendiğimden” puan ortalamalarının ($\bar{x} = 2.86$), 16. maddedeki “Öğretim elemanı derse hazırlıksız geliyor” puan ortalamalarının ($\bar{x} = 2.27$), 20. maddedeki “ İşlenen konuların gerçek yaşamla bağlantısı kurulmadığından” puan ortalamalarının ($\bar{x} = 3.15$), 26. maddedeki “Eğitimim sonucu bir iş edineceğim düşüncesinde olmadığımından” puan ortalamaları ($\bar{x} = 2.38$) ve 31.maddedeki “ Karşı cinse yönelik duygularımından dolayı” puan ortalamalarının ($\bar{x} = 2.18$), kız öğrencilerin bu maddelerdeki puan ortalamalarından daha yüksek olduğu ve bu farklılıkların ise t testi analizine göre .05 düzeyinde anlamlı olduğu görülmektedir. Bu bulgular doğrultusunda erkek öğrencilerin, kız öğrencilere oranla, 8, 9, 16, 20, 26 ve 31. maddelerin başarısız olmalarında önemli bir etkiye sahip olduğunu düşündükleri söylenebilir.

II. Öğrenim Görülen Alanı Seçme Durumu ile Başarısızlık Nedenleri İlişkilerine Yönelik Bulgular

1-Öğrenim Görülen Alanı Seçme Durumunun Başarısızlık Nedenleri ile İlişkileri

Yaz okuluna devam eden öğrencilerin, öğrenim gördükleri alanı tercih etme durumlarına göre başarısızlık nedenlerinin anlamlı ölçülerde farklılık gösterip göstermediğini test etmek amacıyla, öğrencilerin tercih durumları, “Birinci grup³”, “İkinci grup⁴”, “Üçüncü grup⁵” ve “Dördüncü grup⁶” şeklinde gruplandırılmıştır. Öğrenim görülen alanın seçme durumunun belirtilen değişken ile ilişkisini analiz etmek için, öğrencilerin Başarısızlık Nedenleri Anketinde aldıkları toplam puan bazında, öğrencinin kendisinden kaynaklanan nedenler, öğretim elemanlarından kaynaklanan nedenler ve anketteki maddeler bazında ele alınıp analiz edilmiş, öğrenim görülen alanı seçme durumları gruplarına göre değişkenlerin varyans analizi sonuçları Tablo 6, Tablo 7, Tablo 8 ve Tablo 9’da verilmiştir.

Tablo 6 Öğrenim Görülen Alanı Seçme Durumunun Başarısızlık Nedenleri Anketinde Alınan Toplam Puan İlişkisine Yönelik Varyans Analizi Sonuçları

Varyansın Kaynağı	sd	Kareler Toplamı	Kareler Ortalaması	F Değeri	Önem Düzeyi
Gruplar arası	3	7297.780	2432.593	8.530	.000
Grup içi	202	57608.478	285.190		

³ Bu bölümü isteyerek seçtim, şimdi memnunum

⁴ Bu bölümü isteyerek seçtim, şimdi memnun değilim

⁵ Bu bölümü isteyerek seçmedim, ama şimdi memnunum

⁶ Bu bölümü isteyerek seçmedim, hala memnun değilim

Toplam	205	64906.257			
---------------	-----	-----------	--	--	--

P<.001

Tablo 6 incelendiğinde grup ortalamaları arasındaki farklılıkların .001 düzeyinde önemli olduğunu, dolayısıyla başarısızlık nedenleri anketinde alınan toplam puanın öğrenim görülen alanı seçme durumuna göre farklılaştığı görülmektedir. Elde edilen bu anlamlı farkın kaynağının tespiti için yapılan Tukey Testi sonuçlarına göre, bu fark “Birinci grup” (N= 114, \bar{x} = 78.56)- “İkinci grup” (N= 20, \bar{x} = 92.30) ve “Birinci grup” (\bar{x} = 78.56)- “Dördüncü grup” (N= 45, \bar{x} = 91.62) gruplarının ortalamaları arasındaki farkın yüksek olmasından kaynaklanmaktadır. Buna göre en yüksek puan ikinci grupta yer alan öğrencilere ait olduğu görülmektedir.

Tablo 7 Öğrenim Görülen Alanı Seçme Durumunun Algılanan Başarısızlık Nedenleri Kaynaklarından Öğrencinin Kendisinden Kaynaklanan Nedenler İle İlişisine Yönelik Varyans Analizi Sonuçları

Varyansın Kaynağı	sd	Kareler Toplamı	Kareler Ortalaması	F Değeri	Önem Düzeyi
Gruplar arası	3	2559.065	853.022	6.360	.000
Grup içi	202	27094.352	134.130		
Toplam	205	29653.417			

P<.001

Tablo

7

incelendiğinde grup ortalamaları arasındaki farklılıkların .001 düzeyinde önemli olduğunu, dolayısıyla algılanan başarısızlık nedenleri kaynaklarından öğrencinin kendisinden kaynaklanan nedenler alt boyutunda alınan toplam puanın düzeyinin öğrenim görülen alanı seçme durumuna göre farklılaştığı görülmektedir. Elde edilen bu anlamlı farkın kaynağının tespiti için yapılan Tukey Testi sonuçlarına göre, bu fark “Birinci grup” (N=114, \bar{x} = 49.42)- “Dördüncü grup” (N= 45, \bar{x} = 57.82) gruplarının ortalamaları arasındaki farkın yüksek olmasından kaynaklanmaktadır. Buna göre en yüksek puan dördüncü grupta yer alan öğrencilere ait olduğu görülmektedir.

Tablo 8 Öğrenim Görülen Alanı Seçme Durumunun Algılanan Başarısızlık Nedenleri Kaynaklarından Öğretim Elemanlarından Kaynaklanan Nedenler İle İlişisine Yönelik Varyans Analizi Sonuçları

Varyansın Kaynağı	sd	Kareler Toplamı	Kareler Ortalaması	F Değeri	Önem Düzeyi
Gruplar arası	3	1404.359	468.120	6.472	.000
Grup içi	202	14609.821	72.326		
Toplam	205	16014.180			

P<.001

Tablo

8

incelendiğinde grup ortalamaları arasındaki farklılıkların .001 düzeyinde önemli olduğunu, dolayısıyla algılanan başarısızlık nedenleri kaynaklarından öğrencinin kendisinden kaynaklanan nedenler alt boyutunda alınan toplam puanın öğrenim görülen alanı seçme durumuna göre farklılaştığı görülmektedir. Elde edilen bu anlamlı farkın kaynağının tespiti için yapılan Tukey Testi sonuçlarına göre, bu fark “Birinci grup” (N= 114, \bar{x} = 29.14)- “İkinci grup” (N= 20, \bar{x} = 36.70) ve “Birinci grup” (\bar{x} = 29.14)- “Dördüncü grup” (N= 45, \bar{x} = 33.80) gruplarının ortalamaları arasındaki farkın yüksek olmasından kaynaklanmaktadır. Buna göre en yüksek puan dördüncü grupta yer alan öğrencilere ait olduğu görülmektedir.

Tablo 9 Öğrenim Görülen Alanı Seçme Durumunun Algılanan Başarısızlık Nedenleri Anketinde Yer Alan Maddeler İle İlişisine Yönelik Varyans Analizi

Varyansın Kaynağı Madde	sd	Kareler Toplamı	Kareler Ortalaması	F Değeri	Önem Düzeyi
3.Geleceğim konusunda kaygılıyım					
Gruplar arası	3	18.125	6.042	3.388	.019

Grup içi	202	360.264	1.783		
Toplam	205	378.388			P<.05
7.Planlı ve günü gününe çalışmıyorum					
Gruplar arası	3	14.786	4.929	3.820	.011
Grup içi	202	260.651	1.290		
Toplam	205	275.437			P<.05
8.Derslerde sıkılıyorum ve ders çalışmayı sevmiyorum					
Gruplar arası	3	32.632	10.877	7.887	.000
Grup içi	202	278.596	1.379		
Toplam	205	311.228			P<.05
9.Ders dışı konularla ilgilendiğimde					
Gruplar arası	3	13.353	4.451	3.073	.029
Grup içi	202	292.608	1.449		
Toplam	205	305.961			P<.05
11.Dersleri dinleme ve çalışmada gereken çabayı yeterli derecede gösteremiyorum					
Gruplar arası	3	17.608	5.869	4.019	.008
Grup içi	202	294.999	1.460		
Toplam	205	312.228			P<.05
12.Öğretim elemanları dersleri monoton bir şekilde anlatıyor					
Gruplar arası	3	12.622	4.207	2.878	.037
Grup içi	202	295.305	1.462		
Toplam	205	307.927			P<.05
13.Öğretim elemanları dersleri hızlı atlayıp geçiyorlar ve tekrar yapmıyorlar bu nedenle dersleri anlayamıyoruz					
Gruplar arası	3	14.495	4.832	3.228	.024
Grup içi	202	302.365	1.497		
Toplam	205	316.859			P<.05
14.Öğretim elemanları konuları yeterli derecede açıklamadıklarından başarısızım					
Gruplar arası	3	12.532	4.177	2.821	.040
Grup içi	202	299.099	1.481		
Toplam	205	311.631			P<.05
17. Öğretim elemanlarından gerekli saygıyı alamıyorum					
Gruplar arası	3	17.896	5.965	3.858	.010
Grup içi	202	312.323	1.546		
Toplam	205	330.218			P<.05
19.Öğretim elemanları ideolojik davranıyor					
Gruplar arası	3	19.354	6.451	4.622	.004
Grup içi	202	281.791	1.396		
Toplam	205	301.325			P<.05
20. İşlenen konuların gerçek yaşamla bağlantısı kurulmuyor					
Gruplar arası	3	15.905	5.302	3.141	.026
Grup içi	202	340.954	1.688		
Toplam	205	356.859			P<.05
21. Dersliklerin ve diğer fiziksel koşulların yetersizliği derse karşı motivasyonumu olumsuz etkiliyor					
Gruplar arası	3	16.190	5.397	2.872	.037
Grup içi	202	379.558	1.879		
Toplam	205	395.748			P<.05
22.Öğretim elemanları sınıf ortamında tartışma-sorgulama isteğimi bastırıyor ve engelliyor					
Gruplar arası	3	22.440	7.480	4.523	.004
Grup içi	202	334.050	1.654		
Toplam	205	356.490			P<.05
23.Sorunlarımı paylaşabileceğim, bana profesyonel destek verecek birilerini bulamıyorum					
Gruplar arası	3	26.692	8.231	5.007	.002

Grup içi	202	332.065	1.644		
Toplam	205	356.757			P<.05
26.Eğitimim sonucu bir iş edineceğim düşüncesinde olmadığımndan başarısızım					
Gruplar arası	3	13.770	4.590	3.469	.017
Grup içi	202	267.284	1.323		
Toplam	205	281.053			P<.05
28.Bu okulu sevmediğimden başarısızım					
Gruplar arası	3	94.326	31.442	17.660	.000
Grup içi	202	359.635	1.780		
Toplam	205	453.961			P<.05
31.Karşı cinse yönelik duygularımndan dolayı başarısızım					
Gruplar arası	3	11.481	3.827	2.786	.042
Grup içi	202	277.437	1.373		
Toplam	205	288.917			P<.05

Tablo 9 incelendiğinde 3 madde için grup ortalamaları arasındaki farkın .05 düzeyinde önemli olduğunu, dolayısıyla algılanan başarısızlık nedenleri maddelerinden “geleceğim konusunda kaygılıyım” maddesinin başarısızlık üzerindeki etki düzeyinin öğrenim görülen alanı seçme durumuna göre farklılaştığı görülmektedir. Elde edilen bu anlamlı farkın kaynağının tespiti için yapılan Tukey Testi sonuçlarına göre, bu fark “Birinci grup” (N= 114, \bar{x} = 2.57)- “Dördüncü grup” (N= 45, \bar{x} = 3.24) gruplarının ortalamaları arasındaki farkın yüksek olmasından kaynaklanmaktadır. Buna göre yukarıda anılan maddenin dördüncü grupta yer alan öğrencilerin okul başarısı üzerinde en fazla olumsuz etki yarattığı görülmektedir.

7. maddede grup ortalamaları arasındaki farkın .05 düzeyinde önemli olduğunu, dolayısıyla algılanan başarısızlık nedenleri maddelerinden “planlı ve günü gününe çalışmıyorum” maddesinin okul başarısızlığı üzerindeki etki düzeyinin öğrenim görülen alanı seçme durumuna göre farklılaştığı görülmektedir. Elde edilen bu anlamlı farkın kaynağının tespiti için yapılan Tukey Testi sonuçlarına göre, bu fark “Birinci grup” (N= 114, \bar{x} = 3.57)- “Üçüncü grup” (N= 27, \bar{x} = 4.33) gruplarının ortalamaları arasındaki farkın yüksek olmasından kaynaklanmaktadır. Buna göre yukarıda anılan maddenin üçüncü grupta yer alan öğrencilerin okul başarısı üzerinde en fazla olumsuz etki yarattığı görülmektedir.

8. maddede grup ortalamaları arasındaki farkın .05 düzeyinde önemli olduğunu, dolayısıyla algılanan başarısızlık nedenleri maddelerinden “Derslerde sıkılıyorum ve ders çalışmayı sevmiyorum” maddesinin okul başarısızlığı üzerindeki etki düzeyinin öğrenim görülen alanı seçme durumuna göre farklılaştığı görülmektedir. Elde edilen bu anlamlı farkın kaynağının tespiti için yapılan Tukey Testi sonuçlarına göre, bu fark “Birinci grup” (N= 114, \bar{x} = 2.92)- “Üçüncü grup” (N= 27, \bar{x} = 3.70) ve “Birinci grup” (N= 114, \bar{x} = 2.92)- “Dördüncü grup” (N= 45, \bar{x} = 3.27) gruplarının ortalamaları arasındaki farkın yüksek olmasından kaynaklanmaktadır. Buna göre yukarıda anılan maddenin dördüncü grupta yer alan öğrencilerin okul başarısı üzerinde en fazla olumsuz etki yarattığı görülmektedir.

9. maddede grup ortalamaları arasındaki farkın .05 düzeyinde önemli olduğunu, dolayısıyla algılanan başarısızlık nedenleri maddelerinden “Ders dışı konularla ilgilendiğimde” maddesinin okul başarısızlığı üzerindeki etki düzeyinin öğrenim görülen alanı seçme durumuna göre farklılaştığı görülmektedir. Elde edilen bu anlamlı farkın kaynağının tespiti için yapılan Tukey Testi sonuçlarına göre, bu fark “Birinci grup ” (N= 114, \bar{x} = 2.41) ile “Dördüncü grup” (N= 45, \bar{x} = 3.00) gruplarının ortalamaları arasındaki farkın yüksek olmasından kaynaklanmaktadır. Buna göre yukarıda anılan maddenin dördüncü grupta yer alan öğrencilerin okul başarısı üzerinde en fazla olumsuz etki yarattığı görülmektedir.

11. maddede grup ortalamaları arasındaki farkın .05 düzeyinde önemli olduğunu, dolayısıyla algılanan başarısızlık nedenleri maddelerinden “Dersleri dinleme ve çalışmada gereken çabayı yeterli derecede gösteremiyorum” maddesinin okul başarısızlığı üzerindeki etki düzeyinin öğrenim görülen alanı seçme durumuna göre farklılaştığı görülmektedir. Elde edilen bu anlamlı farkın kaynağının tespiti

için yapılan Tukey Testi sonuçlarına göre, bu fark “Birinci grup” (N= 114, $\bar{x} = 2.87$) ile “Dördüncü grup” (N= 45, $\bar{x} = 3.55$) ve “İkinci grup”(N=20 $\bar{x} = 2.70$) ile “Dördüncü grup” (N= 45, $\bar{x} = 3.55$) gruplarının ortalamaları arasındaki farkın yüksek olmasından kaynaklanmaktadır. Buna göre yukarıda anılan maddenin dördüncü grupta yer alan öğrencilerin okul başarısı üzerinde en fazla olumsuz etki yarattığı görülmektedir.

12. maddede grup ortalamaları arasındaki farkın .05 düzeyinde önemli olduğunu, dolayısıyla algılanan başarısızlık nedenleri maddelerinden “Öğretim elemanları dersleri monoton bir şekilde anlatıyor” maddesinin okul başarısızlığı üzerindeki etki düzeyinin öğrenim görülen alanı seçme durumuna göre farklılaştığı görülmektedir. Elde edilen bu anlamlı farkın kaynağının tespiti için yapılan Tukey Testi sonuçlarına göre, bu fark “Birinci grup” (N= 114, $\bar{x} = 3.40$)- “İkinci grup”(N=20 $\bar{x} = 4.20$) gruplarının ortalamaları arasındaki farkın yüksek olmasından kaynaklanmaktadır. Buna göre yukarıda anılan maddenin ikinci grupta öğrencilerin okul başarısı üzerinde en fazla olumsuz etki yarattığı görülmektedir.

13. maddede grup ortalamaları arasındaki farkın .05 düzeyinde önemli olduğunu, dolayısıyla algılanan başarısızlık nedenleri maddelerinden “Öğretim elemanları dersleri hızlı atlayıp geçiyorlar ve tekrar yapmıyorlar bu nedenle dersleri anlayamıyoruz ” maddesinin okul başarısızlığı üzerindeki etki düzeyinin öğrenim görülen alanı seçme durumuna göre farklılaştığı görülmektedir. Elde edilen bu anlamlı farkın kaynağının tespiti için yapılan Tukey Testi sonuçlarına göre, bu fark “Birinci grup” (N= 114, $\bar{x} = 2.93$)- “İkinci grup”(N=20 $\bar{x} = 3.85$) gruplarının ortalamaları arasındaki farkın yüksek olmasından kaynaklanmaktadır. Buna göre yukarıda anılan maddenin ikinci grupta yer alan öğrencilerin okul başarısı üzerinde en fazla olumsuz etki yarattığı görülmektedir.

14. maddede grup ortalamaları arasındaki farkın .05 düzeyinde önemli olduğunu, dolayısıyla algılanan başarısızlık nedenleri maddelerinden “Öğretim elemanları konuları yeterli derecede açıklamadıklarından başarısızım” maddesinin okul başarısızlığı üzerindeki etki düzeyinin öğrenim görülen alanı seçme durumuna göre farklılaştığı görülmektedir. Elde edilen bu anlamlı farkın kaynağının tespiti için yapılan Tukey Testi sonuçlarına göre, bu fark “Birinci grup” (N= 114, $\bar{x} = 2.97$)- “İkinci grup”(N=20 $\bar{x} = 3.80$) gruplarının ortalamaları arasındaki farkın yüksek olmasından kaynaklanmaktadır. Buna göre yukarıda anılan maddenin ikinci grupta yer alan öğrencilerin okul başarısı üzerinde en fazla olumsuz etki yarattığı görülmektedir.

17. maddede grup ortalamaları arasındaki farkın .05 düzeyinde önemli olduğunu, dolayısıyla algılanan başarısızlık nedenleri maddelerinden “Öğretim elemanlarından gerekli saygıyı alamıyorum” maddesinin okul başarısızlığı üzerindeki etki düzeyinin öğrenim görülen alanı seçme durumuna göre farklılaştığı görülmektedir. Elde edilen bu anlamlı farkın kaynağının tespiti için yapılan Tukey Testi sonuçlarına göre, bu fark “Birinci grup” (N= 114, $\bar{x} = 2.20$)- “Dördüncü grup” (N= 45, $\bar{x} = 2.84$) ve “Üçüncü grup” N= 27 $\bar{x} = 2.07$)- “Dördüncü grup” (N= 45, $\bar{x} = 2.84$) gruplarının ortalamaları arasındaki farkın yüksek olmasından kaynaklanmaktadır. Buna göre yukarıda anılan maddenin dördüncü grupta yer alan öğrencilerin okul başarısı üzerinde en fazla olumsuz etki yarattığı görülmektedir.

19. maddede grup ortalamaları arasındaki farkın .05 düzeyinde önemli olduğunu, dolayısıyla algılanan başarısızlık nedenleri maddelerinden “Öğretim elemanları ideolojik davranıyor” maddesinin okul başarısızlığı üzerindeki etki düzeyinin öğrenim görülen alanı seçme durumuna göre farklılaştığı görülmektedir. Elde edilen bu anlamlı farkın kaynağının tespiti için yapılan Tukey Testi sonuçlarına göre, bu fark “Birinci grup” (N= 114, $\bar{x} = 2.34$)- “İkinci grup”(N=20 $\bar{x} = 3.35$) ve “İkinci grup”(N=20 $\bar{x} = 3.35$)- “Dördüncü grup” (N= 27 $\bar{x} = 2.40$) gruplarının ortalamaları arasındaki farkın yüksek olmasından kaynaklanmaktadır. Buna göre yukarıda anılan maddenin dördüncü grupta yer alan öğrencilerin okul başarısı üzerinde en fazla olumsuz etki yarattığı görülmektedir.

20. maddede grup ortalamaları arasındaki farkın .05 düzeyinde önemli olduğunu, dolayısıyla algılanan başarısızlık nedenleri maddelerinden “İşlenen konuların gerçek yaşamla bağlantısı kurulmuyor” maddesinin okul başarısızlığı üzerindeki etki düzeyinin öğrenim görülen alanı seçme durumuna göre farklılaştığı görülmektedir. Elde edilen bu anlamlı farkın kaynağının tespiti için yapılan Tukey Testi sonuçlarına göre, bu fark “Birinci grup” (N= 114, $\bar{x} = 2.67$)- “Dördüncü grup”

(N= 45, $\bar{x} = 3.35$) gruplarının ortalamaları arasındaki farkın yüksek olmasından kaynaklanmaktadır. Buna göre yukarıda anılan maddenin dördüncü grupta yer alan öğrencilerin okul başarısı üzerinde en fazla olumsuz etki yarattığı görülmektedir.

21. maddede grup ortalamaları arasındaki farkın .05 düzeyinde önemli olduğunu, dolayısıyla algılanan başarısızlık nedenleri maddelerinden “Dersliklerin ve diğer fiziksel koşulların yetersizliği derse karşı motivasyonumu olumsuz etkiliyor” maddesinin okul başarısızlığı üzerindeki etki düzeyinin öğrenim görülen alanı seçme durumuna göre farklılaştığı görülmektedir. Elde edilen bu anlamlı farkın kaynağının tespiti için yapılan Tukey Testi sonuçlarına göre, bu fark “Birinci grup” (N= 114, $\bar{x} = 3.17$)- “Dördüncü grup” (N= 45, $\bar{x} = 3.80$) gruplarının ortalamaları arasındaki farkın yüksek olmasından kaynaklanmaktadır. Buna göre yukarıda anılan maddenin dördüncü grupta yer alan öğrencilerin okul başarısı üzerinde en fazla olumsuz etki yarattığı görülmektedir.

22. maddede grup ortalamaları arasındaki farkın .05 düzeyinde önemli olduğunu, dolayısıyla algılanan başarısızlık nedenleri maddelerinden “Öğretim elemanları sınıf ortamında tartışma-sorgulama isteğimi bastırıyor ve engelliyor” maddesinin okul başarısızlığı üzerindeki etki düzeyinin öğrenim görülen alanı seçme durumuna göre farklılaştığı görülmektedir. Elde edilen bu anlamlı farkın kaynağının tespiti için yapılan Tukey Testi sonuçlarına göre, bu fark “Birinci grup” (N= 114, $\bar{x} = 2.46$)- “İkinci grup”(N=20, $\bar{x} = 3.45$) gruplarının ortalamaları arasındaki farkın yüksek olmasından kaynaklanmaktadır. Buna göre yukarıda anılan maddenin ikinci grupta öğrencilerin okul başarısı üzerinde en fazla olumsuz etki yarattığı görülmektedir.

23. maddede grup ortalamaları arasındaki farkın .05 düzeyinde önemli olduğunu, dolayısıyla algılanan başarısızlık nedenleri maddelerinden “Sorunlarımı paylaşabileceğim, bana profesyonel destek verecek birilerini bulamıyorum” maddesinin okul başarısızlığı üzerindeki etki düzeyinin öğrenim görülen alanı seçme durumuna göre farklılaştığı görülmektedir. Elde edilen bu anlamlı farkın kaynağının tespiti için yapılan Tukey Testi sonuçlarına göre, bu fark “Birinci grup” (N= 114, $\bar{x} = 2.67$)- “Dördüncü grup” (N= 45, $\bar{x} = 3.53$) gruplarının ortalamaları arasındaki farkın yüksek olmasından kaynaklanmaktadır. Buna göre yukarıda anılan maddenin dördüncü grupta yer alan öğrencilerin okul başarısı üzerinde en fazla olumsuz etki yarattığı görülmektedir.

26. maddede grup ortalamaları arasındaki farkın .05 düzeyinde önemli olduğunu, dolayısıyla algılanan başarısızlık nedenleri maddelerinden “Eğitimim sonucu bir iş edineceğim düşüncesinde olmadığımından başarısızım” maddesinin okul başarısızlığı üzerindeki etki düzeyinin öğrenim görülen alanı seçme durumuna göre farklılaştığı görülmektedir. Elde edilen bu anlamlı farkın kaynağının tespiti için yapılan Tukey Testi sonuçlarına göre, bu fark “Birinci grup” (N= 114, $\bar{x} = 1.96$)- “Dördüncü grup” (N= 45, $\bar{x} = 2.60$) gruplarının ortalamaları arasındaki farkın yüksek olmasından kaynaklanmaktadır. Buna göre yukarıda anılan maddenin dördüncü grupta yer alan öğrencilerin okul başarısı üzerinde en fazla olumsuz etki yarattığı görülmektedir.

28. maddede grup ortalamaları arasındaki farkın .05 düzeyinde önemli olduğunu, dolayısıyla algılanan başarısızlık nedenleri maddelerinden “Bu okulu sevmediğimden başarısızım” maddesinin okul başarısızlığı üzerindeki etki düzeyinin öğrenim görülen alanı seçme durumuna göre farklılaştığı görülmektedir. Elde edilen bu anlamlı farkın kaynağının tespiti için yapılan Tukey Testi sonuçlarına göre, bu fark “Birinci grup” (N= 114, $\bar{x} = 2.23$)- “İkinci grup”(N=20, $\bar{x} = 3.70$), ve “Birinci grup” (N= 114, $\bar{x} = 2.23$)- “Dördüncü grup” (N= 45, $\bar{x} = 3.57$), “İkinci grup”(N=20, $\bar{x} = 3.70$)- “Üçüncü grup” (N= 27 $\bar{x} = 1.92$) ve “Üçüncü grup” (N= 27 $\bar{x} = 1.92$)- “Dördüncü grup” (N= 45, $\bar{x} = 3.57$) gruplarının ortalamaları arasındaki farkın yüksek olmasından kaynaklanmaktadır. Buna göre yukarıda anılan maddenin ikinci grupta yer alan öğrencilerin okul başarısı üzerinde en fazla olumsuz etki yarattığı görülmektedir.

31. maddede grup ortalamaları arasındaki farkın .05 düzeyinde önemli olduğunu, dolayısıyla algılanan başarısızlık nedenleri maddelerinden “Karşı cinsye yönelik duygularımın dolayısıyla başarısızım” maddesinin okul başarısızlığı üzerindeki etki düzeyinin öğrenim görülen alanı seçme durumuna göre farklılaştığı görülmektedir. Elde edilen bu anlamlı farkın kaynağının tespiti için yapılan Tukey Testi sonuçlarına göre, bu fark “Birinci grup” (N= 114, $\bar{x} = 1.72$)- “Dördüncü grup” (N= 45, $\bar{x} = 2.20$) gruplarının ortalamaları arasındaki farkın yüksek olmasından kaynaklanmaktadır.

Buna göre yukarıda anılan maddenin dördüncü grupta öğrencilerin okul başarısı üzerinde en fazla olumsuz etki yarattığı görülmektedir.

III. Öğrencilerin Barınma Durumları ile Başarısızlık Nedenleri İlişkilerine Yönelik Bulgular

Yaz okuluna devam eden öğrencilerin, barınma durumlarına göre başarısızlık nedenlerinin anlamlı ölçülerde farklılık gösterip göstermediğini test etmek amacıyla, öğrencilerin barınma durumları “yurtta”, “ailele birlikte”, “Arkadaşlarımla birlikte evde”, “Pansiyonda” ve “Evde yalnız” şeklinde gruplandırılmıştır. Öğrencilerin barınma durumlarının belirtilen değişken ile ilişkisini analiz etmek için, öğrencilerin Başarısızlık Nedenleri Anketinde aldıkları toplam puan bazında, öğrencinin kendisinden kaynaklanan nedenler, öğretim elemanlarından kaynaklanan nedenler ve anketteki maddeler bazında ele alınıp analiz edilmiş, sadece ankette yer alan maddeler bazında önemli farklılıklar gösterdikleri tespit edilmiş, değişkenler ile ilgili varyans analizi sonuçları Tablo 10’da verilmiştir.

Tablo 10 Öğrencilerin Barınma Durumlarının Algılanan Başarısızlık Nedenleri Anketinde Yer Alan Maddeler İle İlişkisine Yönelik Varyans Analizi

Varyansın Kaynağı Madde	sd	Kareler Toplamı	Kareler Ortalaması	F Değeri	Önem Düzeyi
1. Ailemden ayrı oluşum					
Gruplar arası	4	50.897	12.724	7.616	.000
Grup içi	201	335.921	1.671		
Toplam	205	386.718			P<.05
2. Yeterince beslenemiyorum					
Gruplar arası	4	14.602	3.651		.008
Grup içi	201	206.174	1.026	3.559	
Toplam	205	220.777			P<.05
9. Ders dışı konular ile ilgilendiğimden					
Gruplar arası	4	23.657	5.914	4.221	.003
Grup içi	201	282.304	1.404		
Toplam	205	305.961			P<.05
26.Eğitimim sonucu bir iş edineceğim düşüncesinde olmadığımndan başarısızım					
Gruplar arası	4	14.248	3.562	2.683	.033
Grup içi	201	266.805	1.327		
Toplam	205	281.053			P<.05
30.Sınavlarda çok heyecanlandığımdan					
Gruplar arası	4	21.283	5.321	2.955	.021
Grup içi	201	361.868	1.800		
Toplam	205	383.150			P<.05
31.Karşı cinse yönelik duygularımdan dolayı başarısızım					
Gruplar arası	4	23.633	5.908	4.477	.002
Grup içi	201	265.284	1.320		
Toplam	205	288.917			P<.05

Tablo 10 incelendiğinde 1. maddede grup ortalamaları arasındaki farkın .05 düzeyinde önemli olduğunu, dolayısıyla algılanan başarısızlık nedenleri maddelerinden “Ailemden ayrı oluşumdan dolayı başarısızım” maddesinin başarısızlık üzerindeki etki düzeyinin barınma durumuna göre farklılaştığı görülmektedir. Elde edilen bu anlamlı farkın kaynağının tespiti için yapılan Tukey Testi sonuçlarına göre, bu fark Yurtta kalıyorum (N= 59, \bar{x} = 2.45) ile Ailele birlikte evde kalıyorum (N=

59, $\bar{x} = 1.44$), Yurtta kalıyorum (N= 59, $\bar{x} = 2.45$) ile Pansiyonda kalıyorum (N= 7, $\bar{x} = 1.14$), Ailemle birlikte evde kalıyorum (N= 59, $\bar{x} = 1.44$) ile Arkadaşım ile birlikte evde kalıyorum (N= 72, $\bar{x} = 2.44$), Ailemle birlikte evde kalıyorum (N= 59, $\bar{x} = 1.44$) ile Evde yalnız kalıyorum (N= 9 $\bar{x} = 2.66$) ve Arkadaşım ile birlikte evde kalıyorum (N= 72, $\bar{x} = 2.44$) ile Pansiyonda kalıyorum (N= 7, $\bar{x} = 1.14$) gruplarının ortalamaları arasındaki farkın yüksek olmasından kaynaklanmaktadır. Buna göre yukarıda anılan maddenin evde yalnız kaldığını belirten öğrencilerin okul başarısı üzerinde en fazla olumsuz etki yarattığı görülmektedir.

2. maddede grup ortalamaları arasındaki farkın .05 düzeyinde önemli olduğunu, dolayısıyla algılanan başarısızlık nedenleri maddelerinden “Yeterince beslenemediğimden dolayı başarısızım” maddesinin başarısızlık üzerindeki etki düzeyinin barınma durumuna göre farklılaştığı görülmektedir. Elde edilen bu anlamlı farkın kaynağının tespiti için yapılan Tukey Testi sonuçlarına göre, bu fark Ailemle birlikte evde kalıyorum (N= 59, $\bar{x} = 1.42$) ile Arkadaşım ile birlikte evde kalıyorum (N= 72, $\bar{x} = 1.93$) gruplarının ortalamaları arasındaki farkın yüksek olmasından kaynaklanmaktadır. Buna göre yukarıda anılan maddenin arkadaşlarıyla birlikte evde kaldığını belirten öğrencilerin okul başarısı üzerinde en fazla olumsuz etki yarattığı görülmektedir.

9. maddede grup ortalamaları arasındaki farkın .05 düzeyinde önemli olduğunu, dolayısıyla algılanan başarısızlık nedenleri maddelerinden “Ders dışı konularla dolayı başarısızım” maddesinin okul başarısızlığı üzerindeki etki düzeyinin barınma durumuna göre farklılaştığı görülmektedir. Elde edilen bu anlamlı farkın kaynağının tespiti için yapılan Tukey Testi sonuçlarına göre, bu fark Ailemle birlikte evde kalıyorum (N= 59, $\bar{x} = 2.22$) ile Arkadaşım ile birlikte evde kalıyorum (N= 72, $\bar{x} = 2.80$) ve gruplarının ortalamaları arasındaki farkın yüksek olmasından kaynaklanmaktadır. Ailemle birlikte evde kalıyorum (N= 59, $\bar{x} = 2.22$) ile Akrabalarımın ya da tanıdıklarımın yanında kalıyorum (N= 9 $\bar{x} = 3.66$) gruplarının ortalamaları arasındaki farkın yüksek olmasından kaynaklanmaktadır. Buna göre yukarıda anılan maddenin evde yalnız kaldığını belirten öğrencilerin okul başarısı üzerinde en fazla olumsuz etki yarattığı görülmektedir.

26. maddede grup ortalamaları arasındaki farkın .05 düzeyinde önemli olduğunu, dolayısıyla algılanan başarısızlık nedenleri maddelerinden “Eğitimim sonucu bir iş edineceğim düşüncesinde olmadığım için başarısızım” maddesinin okul başarısızlığı üzerindeki etki düzeyinin barınma durumuna göre farklılaştığı görülmektedir. Elde edilen bu anlamlı farkın kaynağının tespiti için yapılan Tukey Testi sonuçlarına göre, bu fark Ailemle birlikte evde kalıyorum (N= 59, $\bar{x} = 1.91$) ile Arkadaşım ile birlikte evde kalıyorum (N= 72, $\bar{x} = 2.41$) gruplarının ortalamaları arasındaki farkın yüksek olmasından kaynaklanmaktadır. Buna göre yukarıda anılan maddenin arkadaşlarıyla birlikte evde kaldığını belirten öğrencilerin okul başarısı üzerinde en fazla olumsuz etki yarattığı görülmektedir.

30. maddede grup ortalamaları arasındaki farkın .05 düzeyinde önemli olduğunu, dolayısıyla algılanan başarısızlık nedenleri maddelerinden “Sınavlarda çok heyecanlandığımdan” maddesinin okul başarısızlığı üzerindeki etki düzeyinin barınma durumuna göre farklılaştığı görülmektedir. Elde edilen bu anlamlı farkın kaynağının tespiti için yapılan Tukey Testi sonuçlarına göre, bu fark Arkadaşım ile birlikte evde kalıyorum (N= 72, $\bar{x} = 2.37$) ile Evde yalnız kalıyorum (N= 9 $\bar{x} = 3.66$) gruplarının ortalamaları arasındaki farkın yüksek olmasından kaynaklanmaktadır. Buna göre yukarıda anılan maddenin evde yalnız kaldığını belirten öğrencilerin okul başarısı üzerinde en fazla olumsuz etki yarattığı görülmektedir.

31. maddede grup ortalamaları arasındaki farkın .05 düzeyinde önemli olduğunu, dolayısıyla algılanan başarısızlık nedenleri maddelerinden “Karşı cinse yönelik duygularımın dolayı başarısızım” maddesinin okul başarısızlığı üzerindeki etki düzeyinin barınma durumuna göre farklılaştığı görülmektedir. Elde edilen bu anlamlı farkın kaynağının tespiti için yapılan Tukey Testi sonuçlarına göre, bu fark Ailemle birlikte evde kalıyorum (N= 59, $\bar{x} = 1.47$) ile Evde yalnız kalıyorum (N= 9 $\bar{x} = 3.00$) ve Arkadaşım ile birlikte evde kalıyorum (N= 72, $\bar{x} = 1.87$) ile Evde yalnız kalıyorum (N= 9 $\bar{x} = 3.00$) gruplarının ortalamaları arasındaki farkın yüksek olmasından kaynaklanmaktadır. Buna göre yukarıda anılan maddenin evde yalnız kaldığını belirten öğrencilerin okul başarısı üzerinde en fazla olumsuz etki yarattığı görülmektedir.

IV. Öğrencilerin Öğrenim Gördükleri Alanların Başarısızlık Nedenleri ile İlişkilerine Yönelik Bulgular

Yaz okuluna devam eden öğrencilerin, öğrenim gördükleri alanlara göre başarısızlık nedenlerinin anlamlı ölçülerde farklılık gösterip göstermediğini test etmek amacıyla, öğrencilerin öğrenim gördükleri alanlar “Sınıf öğretmenliği”, “Sosyal Bilgiler Öğrt.”, “Fen bilgisi öğrt.”, “Müzik öğrt.” “Resim Öğrt.”, “Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık”, Türkçe öğrt.”, “Okul öncesi öğrt” ve “Teknik eğitim öğrt.” şeklinde gruplandırılmıştır. Öğrencilerin öğrenim gördükleri alanın belirtilen değişken ile ilişkisini analiz etmek için, öğrencilerin Başarısızlık Nedenleri Anketinde aldıkları toplam puan bazında, öğrencinin kendisinden kaynaklanan nedenler, öğretim elemanlarından kaynaklanan nedenler ve anketteki maddeler bazında ele alınıp analiz edilmiş, sadece ankette yer alan maddeler bazında önemli farklılıklar gösterdikleri tespit edilmiş, değişkenler ile ilgili varyans analizi sonuçları tablo 11’de verilmiştir.

Tablo 11 Öğrenim Görülen alanın Algılanan Başarısızlık Nedenleri Anketinde Yer Alan Maddeler İle İlişisine Yönelik Varyans Analizi

Varyansın Kaynağı Madde	sd	Kareler Toplamı	Kareler Ortalaması	F Değeri	Önem Düzeyi
7.Planlı ve günü gününe çalışmıyorum					
Gruplar arası	7	28.461	4.066	3.260	.003
Grup içi	198	246.976	1.247		
Toplam	205	275.437			P<.05
8.Derslerde sıkılıyorum ve ders çalışmayı sevmiyorum					
Gruplar arası	7	32.769	4.681	3.329	.002
Grup içi	198	278.459	1.406		
Toplam	205	311.228			P<.05
14.Öğretim elemanları konuları yeterli derecede açıklamadıklarından başarısızım					
Gruplar arası	7	24.071	3.439	2.368	.024
Grup içi	198	287.560	1.452		
Toplam	205	311.631			P<.05
16.Öğretim elemanları derse hazırlıksız geliyor					
Gruplar arası	7	20.044	2.863	3.029	.005
Grup içi	198	187.160	.945		
Toplam	205	207.204			P<.05
20. İşlenen konuların gerçek yaşamla bağlantısı kurulmuyor					
Gruplar arası	7	31.480	4.497	2.737	.010
Grup içi	198	325.379	1.643		
Toplam	205	356.859			P<.05
26.Eğitimim sonucu bir iş edineceğim düşüncesinde olmadığımdan başarısızım					
Gruplar arası	7	19.332	2.762	2.089	.046
Grup içi	198	261.722	1.355		
Toplam	205	281.053			P<.05
31.Karşı cinse yönelik duygularımdan dolayı başarısızım					
Gruplar arası	4	20.642	2.949	2.176	.038
Grup içi	201	268.276	1.355		
Toplam	205	288.917			P<.05

Tablo 11 incelendiğinde 7. maddede grup ortalamaları arasındaki farkın .05 düzeyinde önemli olduğunu, dolayısıyla algılanan başarısızlık nedenleri maddelerinden “Planlı ve günü gününe çalışmıyorum” maddesinin okul başarısızlığı üzerindeki etki düzeyinin öğrenim görülen alana göre farklılaştığı görülmektedir. Elde edilen bu anlamlı farkın kaynağının tespiti için yapılan Tukey Testi sonuçlarına göre, bu fark Sınıf ögrt. (N= 77 \bar{x} = 4.02) ile Resim ögrt. (N= 38 \bar{x} = 3.21) ve Fen Bilgisi ögrt. (N= 14 \bar{x} = 4.42) ile Resim ögrt. (N= 38 \bar{x} = 3.21) gruplarının ortalamaları arasındaki farkın yüksek olmasından kaynaklanmaktadır. Buna göre yukarıda anılan maddenin fen bilgisi öğretmenliği bölümünde öğrenim gören öğrencilerin okul başarısı üzerinde en fazla olumsuz etki yarattığı görülmektedir.

8. maddede grup ortalamaları arasındaki farkın .05 düzeyinde önemli olduğunu, dolayısıyla algılanan başarısızlık nedenleri maddelerinden “Derslerde sıkılıyorum ve ders çalışmayı sevmiyorum” maddesinin okul başarısızlığı üzerindeki etki düzeyinin öğrenim görülen alana göre farklılaştığı görülmektedir. Elde edilen bu anlamlı farkın kaynağının tespiti için yapılan Tukey Testi sonuçlarına göre, bu fark Sınıf ögrt. (N= 77, \bar{x} = 3.29) ile Resim ögrt. (N= 38 \bar{x} = 2.52), Fen Bilgisi ögrt. (N= 14, \bar{x} = 3.92) ile Resim ögrt. (N= 38, \bar{x} = 2.52) ve Resim ögrt. (N= 38, \bar{x} = 2.52) ile Okul Öncesi ögrt. (N= 36, \bar{x} = 3.63) gruplarının ortalamaları arasındaki farkın yüksek olmasından kaynaklanmaktadır. Buna göre yukarıda anılan maddenin fen bilgisi öğretmenliği bölümünde öğrenim gören öğrencilerin okul başarısı üzerinde en fazla olumsuz etki yarattığı görülmektedir.

14. maddede grup ortalamaları arasındaki farkın .05 düzeyinde önemli olduğunu, dolayısıyla algılanan başarısızlık nedenleri maddelerinden “Öğretim elemanları konuları yeterli derecede açıklamadıklarından başarısızım” maddesinin okul başarısızlığı üzerindeki etki düzeyinin öğrenim görülen alana göre farklılaştığı görülmektedir. Elde edilen bu anlamlı farkın kaynağının tespiti için yapılan Tukey Testi sonuçlarına göre, bu fark Fen Bilgisi ögrt. (N= 14, \bar{x} = 3.78) ile Türkçe ögrt. (N= 8, \bar{x} = 2.00) gruplarının ortalamaları arasındaki farkın yüksek olmasından kaynaklanmaktadır. Buna göre yukarıda anılan maddenin fen bilgisi öğretmenliği bölümünde öğrenim gören öğrencilerin okul başarısı üzerinde en fazla olumsuz etki yarattığı görülmektedir.

16. maddede grup ortalamaları arasındaki farkın .05 düzeyinde önemli olduğunu, dolayısıyla algılanan başarısızlık nedenleri maddelerinden “Öğretim elemanları derse hazırlıksız geliyor” maddesinin okul başarısızlığı üzerindeki etki düzeyinin öğrenim görülen alana göre farklılaştığı görülmektedir. Elde edilen bu anlamlı farkın kaynağının tespiti için yapılan Tukey Testi sonuçlarına göre, bu fark Fen Bilgisi ögrt. (N= 14, \bar{x} = 2.85) ile Türkçe ögrt. (N= 8, \bar{x} = 1.25) ve Fen Bilgisi ögrt. (N= 14, \bar{x} = 2.85) ile Okul Öncesi ögrt. (N= 36, \bar{x} = 1.91) gruplarının ortalamaları arasındaki farkın yüksek olmasından kaynaklanmaktadır. Buna göre yukarıda anılan maddenin fen bilgisi öğretmenliği bölümünde öğrenim gören öğrencilerin okul başarısı üzerinde en fazla olumsuz etki yarattığı görülmektedir.

20.,26. ve 31 maddelerde grup ortalamaları arasındaki farkın .05 düzeyinde önemli olduğunu, fakat elde edilen bu anlamlı farklarının kaynağının tespiti için yapılan Tukey Testi sonuçlarına göre, bu farkların gruplar arasında anlamlı düzeyde farklılaşmadığı görülmüştür.

TARTIŞMA VE SONUÇ

Araştırma sonuçlarına göre başarısızlık nedenleri, cinsiyet, öğrenim görülen alan, öğrenim görülen alanı seçme durumu ve barınma durumuna göre farklılaştığı ve bu farklılaşmanın da anlamlı düzeyde olduğu bulunmuştur.

Algılanan başarısızlık nedenleri kaynaklarından, öğrencinin kendisinden kaynaklanan nedenler alt boyutunun puan ortalamalarının, öğretim elemanlarından kaynaklanan nedenler boyutuna kıyasla anlamlı düzeyde yüksek olduğu saptanmıştır.

Cinsiyet –başarısızlık nedenleri ilişkisine baktığımızda, erkek öğrencilerin başarısızlık nedenleri anketinde ve algılanan başarısızlık nedenleri kaynaklarından öğretim elemanından kaynaklanan nedenler alt boyutu puan ortalamalarının, kız öğrencilerle kıyasla anlamlı düzeyde yüksek olduğu saptanmıştır. Maddeler bazında yapılan analizlerde ise, kız öğrenciler “Başarılı

olacağıma dair kendime güvenemiyorum” maddesindeki puan ortalamalarının erkek öğrencilere kıyasla anlamlı düzeyde yüksek olduğu saptanmıştır. Erkek öğrencilerin ise “Derslerde sıkılıyorum ders çalışmayı sevmiyorum”, “Ders dışı konularla ilgilendiğimden”, “Öğretim elemanı derse hazırlıksız geliyor”, “İşlenen konuların gerçek yaşamla bağlantısı kurulmadığından”, “Eğitimim sonucu bir iş edineceğim düşüncesinde olmadığımından” ve “Karşı cinse yönelik duygularımın dolayı başarısızım” maddelerindeki puan ortalamalarının, kız öğrencilere kıyasla anlamlı düzeyde yüksek olduğu saptanmıştır. Bu bulgular doğrultusunda kız öğrencilerin akademik başarısızlıklarının temelinde kendine yönelik güvensizliklerinin önemli rol aldığı söylenebilir. Erkek öğrencilerin akademik başarısızlıklarında, ders dışı konulara fazla zaman ayırma, derslere yönelik olumsuz tutumları, öğretim elemanların derse hazırlıksız gelmesi ve işlenen konuların yaşantılara bağlanmamasının önemli rol oynadığı söylenebilir.

Öğrenim görülen alana göre, fen bilgisi öğretmenliğinde öğrenim gören öğrencilerin, başarısızlık anketinde yer alan maddeler bazındaki puan ortalamalarının, diğer bölümlerde öğrenim gören öğrencilere kıyasla anlamlı düzeyde yüksek olduğu saptanmıştır. Bu bulgular doğrultusunda fen bilgisi öğretmenliğinde öğrenim gören öğrencilerin akademik başarısızlıklarının temelinde, planlı günü gününe çalışmama, derslere yönelik olumsuz tutumlarının, öğretim elemanların derse hazırlıksız gelmesi, işlenen konuların yaşantılara bağlanmamasının ve karşı cinse yönelik duygularının önemli bir etkiye sahip olduğu söylenebilir..

Öğrenim görülen alanı seçme durumuna göre, şuan okuduğu alanı isteyerek seçmeyen ve halen memnun olmayan öğrencilerin, başarısızlık nedenleri anketinde ve algılanan başarısızlık nedenleri kaynaklarından öğretim elemanından kaynaklanan nedenler ve öğrencinin kendisinden kaynaklanan nedenler alt boyutu puan ortalamalarının, diğer tercih durumlarına sahip öğrencilerle kıyasla anlamlı düzeyde yüksek olduğu saptanmıştır. Bu bulgular doğrultusunda bu öğrencilerin öğrenim gördükleri alanı tercih durumlarının akademik başarısızlıkları üzerinde olumsuz bir etkiye sahip olduğu ve alana yönelik tutumlarının başarılı olamamalarında önemli bir role sahip olduğu söylenebilir.

Barınma durumuna göre, yalnız başına yaşayan öğrencilerin başarısızlık nedenleri anketinde yer alan maddeler arasında “ailemden ayrı oluşum”, “ders dışı konulara fazla zaman ayırdığımdan”, “Eğitimim sonucu bir iş edineceğim düşüncesinde olmadığımından dolayı”, “ Sınavlara çok heyecanlı olduğumdan” ve “ karşı cinse yönelik duygularımın dolayı başarısızım” maddelerindeki puan ortalamalarının, diğer gruplardaki öğrencilerin puan ortalamalarına kıyasla anlamlı düzeyde yüksek olduğu saptanmıştır. Arkadaşları ile birlikte kaldığını belirten öğrencilerin ise “yeterince beslenemememden dolayı başarısızım” maddesindeki puan ortalamalarının diğer gruplardaki öğrencilerin puan ortalamalarına kıyasla anlamlı düzeyde yüksek olduğu saptanmıştır. Bu bulgular doğrultusunda yalnız başına yaşayan öğrencilerin akademik başarısızlıklarının üzerinde ailelerinden ayrı olmalarının, ders dışı konulara fazla zaman ayırmalarının, eğitimleri sonucu bir iş edinme konusundaki olumsuz tutumlarının ve sınavlarda çok fazla heyecanlanmalarının, arkadaşları ile birlikte kalan öğrencilerinin ise, yeterince beslenmemelerinin önemli bir etkiye sahip olduğu söylenebilir.

Anketteki maddelerin geneline verilen yanıtlara bakıldığında öğrencilerin başarısızlıklarında rol oynayan faktörlerin başında etkin çalışma yöntemlerinden yoksun olmalarının ve öğretim elemanlarının tutumlarına yönelik algıların geldiği saptanmıştır.

Araştırmadan elde edilen bulgulardan hareketle aşağıdaki önerilerde bulunulmuştur.

- Elde edilen bulgular doğrultusunda öğrencilerin etkili çalışma becerilerinden yoksun olmalarının başarısızlıklarında önemli bir pay'a sahip olduğundan, bu konuda derse giren öğretim elemanı tarafından ders yılı başında bu konuda rehberlik çalışmalarının yapılması öğrencilerin başarısına önemli derecede katkıda bulunacaktır. Çünkü bir konuda başarılı olmanın en iyi yöntemini ancak o alanda uzman olan kişiler tarafından bilinebileceği varsayımından hareketle, öğretim elemanlarının bu tür çalışmaları olumlu iyileştirmeler sağlayacaktır.
- Çağdaş eğitimin ayrılmaz bir parçası olan öğrenci kişilik hizmetlerinin etkin bir şekilde hayata geçirilmesi öğrencilerin çeşitli konularda karşılaştıkları problemlere daha etkin çözümler bulmalarına olanak tanıyacaktır. Her eğitim öğretim yılının başında öğrencilere yönelik

oryantasyon çalışmalarının yapılması, öğrencilerin yeni girdikleri ortama uyumlarını kolaylaştıracağı ve buna bağlı olarak akademik başarıları üzerinde olumlu bir etki yapacaktır.

- Öğrencilerin derslere yönelik ilgilerini ve dikkatlerini maksimum düzeyde tutmak için, farklı öğretim methodlarının kullanımı ile birlikte eğitim teknolojilerinden de yararlanılması öğrencilerin başarısına yüksek düzeyde olumlu katkıda bulunacaktır.

KAYNAKÇA

- Altenbaugh, R. J. (1998). "Some teachers are ignorant": Teachers and teaching through urban school leavers' eyes. In D. Franklin (Ed.), *When children don't learn: Student failure and the culture of teaching* (pp. 134-159). New York: Teachers College, Columbia University.
- Anderson, E., & Keith, T. (1997). A longitudinal test of a model of academic success for at-risk high school students. **Journal of Educational Research**, 90, 259-268.
- Aysan, F., Tanrıöğen, G. ve Tanrıöğen, A.() Perceived Causes of Academic Failure Among The Students at Faculty of Education at Buca, Teacher Training For the twenty First Century pp 73-85
- Beck, L., & Murphy, J. (1996). **The four imperatives of a successful school**. Thousand Oaks, CA: Corwin Press.
- Chen, C., Lee, S., & Stevenson, H. W. (1996). Long-term prediction of academic achievement of American Chinese, and Japanese adolescents. **Journal of Educational Psychology**, 18, 750-759.
- Deschenes, S., Cuban, L., & Tyack, D. (2001). Mismatch: Historical perspectives on schools and students who don't fit them. **Teachers College Record**, 103, 525-547.
- Dimmitt, C.(1996) Transforming School Counseling Practice through Collaboration and the Use of Data: A Study of Academic Failure in High School ,**Professional School Counseling**, 10962409, Jun2003, Vol. 6, Issue 5
- Eccles, J. S., Adler, T. F., & Kaczala, C. M. (1982). Socialization of achievement attitudes and beliefs: Parental influences. **Child Development**, 53, 310-321.
- Henry, D. (2000). Peer groups, families, and school failure among urban children: Elements of risk and successful interventions. **Preventing School Failure**, 44(3), 97-104.
- Hilty, E. B.(1998). The professionally challenged teacher: Teachers talk about school failure. In D. Franklin (Ed.), *When children don't learn: Student failure and the culture of teaching* (pp. 134-159). New York: **Teachers College**, Columbia University.
- Hoge, D., Smit, E., & Crist, J. (1997). Four family process factors predicting academic achievement in sixth and seventh grade. **Educational Research Quarterly**, 21(2), 27-42.
- House, D. (1999). Self-beliefs and background variables as predictors of school withdrawal of adolescent students. **Child Study Journal**, 29, 247-268
- Kaplan, D. S., Peck, B. M., & Kaplan, H. B. (1997). Decomposing the academic failure-dropout relationship: A longitudinal analysis. **The Journal of Educational Research**, 90, 331-343.
- Luster, T., & McAdoo, H. (1996). Family and child influences on educational attainment: A secondary analysis of the High/Scope Perry preschool data. **Developmental Psychology**, 32(1), 26-39.
- Marchant, G., Paulson, S., & Rothlisberg, B. (2001). Relations of middle school students' perceptions of family and school contexts with academic achievement. **Psychology in the Schools**, 38, 505-519.
- Marsh, H. W. (1987). The big-fish-little-pond effect on academic self-concept. **Journal of Educational Psychology**, 79, 280-295.
- Marsh, H. W., & Parker, J. W. (1984). Determinants of student self-concept: Is it better to be a relatively large fish in a small pond even if you don't learn to swim as well? **Journal of Personality and Social Psychology**, 47(1), 213-231.
- Marsh, H. W., & Yeung, A. S. (1997). Causal effects of academic self-concept on academic achievement: Structural equation models of longitudinal data. **Journal of Educational Psychology**, 89(1), 41-54.

McEvoy, A., & Welker, R. (2000). Antisocial behavior, academic failure, and school climate: A critical review. **Journal of Emotional and Behavioral Disorders**, 8(3), 130-140.